

2. Študij prava

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

3. Dec. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Dejavnost v Perdigueri, prvenec njegove duhovniške službe, je bila izčrpavajoča. Jožefmarija ni imel niti trenutka za oddih. Ker pa je bila njegova narava mlada in vzdržljiva, ni bilo opaziti posledic prečutih noči in spanja na tleh. Ob povratku domov ga je pričakal spontan

pozdrav njegove sestre: »Kako si se zredil!«^[1] Prudenciina kuhinja in dobro razpoloženje duhovnika, ki ni hotel zavračati tega, kar je bilo postreženo na tisto skromno mizo, sta bila precej zaslužna za njegov dobri videz, predvsem pa kruh, stročnice, krompir in maščoba.

Kot prefinjen opazovalec Jožefmarija ni potreboval veliko časa, da bi se zavedel položaja, v katerem so živeli njegova mati, sestra in brat. Že več let so se komaj prebijali, odkar je umrl glava družine pa je njihova situacija skoraj mejila na pomanjkanje. Sixta Cermeño, ki je še naprej razmeroma pogosto obiskovala stanovanje na Ulici Rufas, pripoveduje, da je njena teta Dolores »v tistem času veliko trpela, čeprav tega ni pokazala«. Dasi niso bili tako dogovorjeni, so si na vsak način prizadevali, da obiskovalci ne bi bili deležni gmotne stiske njihovega dóma. »Spominjam se, na primer,«

nadaljuje Sixta, »da sva bili neko nedeljo popoldne skupaj in teta je rekla, da bo pripravila čokolado ter pri tem dajala vtis, da mi bo tako ponudila priboljšek, toda zdaj sem prepričana, da je bilo tisto njihova večerja.«^[2]

Soočen s tako nujno situacijo bi si mladi duhovnik le stežka dovolil načrtovati dolgoročne projekte. Najprej je bilo treba na kuriji urediti njegov cerkveni položaj. Zadeva je bila odprta že od njegovega posvečenja in sodeč po tem, kako je pristal v Perdigueri, najbrž ni obljubljala srečnega konca. Bilo je tudi več ali manj očitno, da je pismo, ki ga je nadškofijski tajnik poslal v Perdiguero, med vrsticami vsebovalo bolj ali manj jasno sporočilo: naj pusti svojega strica Carlosa pri miru. Le čemu bi vztrajal?

Končno se je Jožefmarija srečal z realnimi in ostrimi problemi

»cerkvene kariere«, ki niso bili del nekakšnega teoretičnega idealizma. Ni mogel z gotovostjo dognati, katero pot naj ubere. Po eni strani ga je opravljanje njegove službe privlačilo, daleč od oltarja se je počutil neosredotočeno, bil pa je pripravljen na katerokoli žrtev. Po drugi strani je moral upoštevati svoje osebne okoliščine in še posebej obveznosti do svojih domačih. Vse to je nedvomno dodobra skrčilo seznam možnih cerkvenih položajev, za katere bi lahko zaprosil. To pa še toliko bolj, če pomislimo, da ni sprejel nobene odločitve, ne da bi poprej o njej premislil v luči **slutenj božje Ljubezni**.^[3]

Dolgo je iskal, a ni našel nič trdnega in obetavnega za kritje svojih nujnih gmotnih potreb, ki jih je imel kot glava družine. Naposled pa je po nekaj neuspehih dobil mesto, ki bi lahko potešilo njegovo duhovniško gorečnost. Na tak ali drugačen način,

ni znano kako, je pristal v cerkvi sv. Petra Nolasca, bolj znani pod imenom cerkev Srca Jezusovega, ki so jo upravljali patri jezuiti. Tam je začasno začel delati meseca maja, kmalu po vrnitvi iz Perdiguere. Plačilo, kot si je mogoče predstavljati, ni zadoščalo za kritje družinskih stroškov.

Skrbi, ki so se motale po glavi gospe Dolores, ko je položaj pobliže premislila, pa so bile precej drugačne. Bala se je, da bodo njenega sina znova poslali ven iz Zaragoze. In kljub zavedanju, da trenutek ni bil ugoden, se je z značilno materinsko smelostjo odločila zaprositi svojega brata kanonika za priporočilo. Mali Santiago ni mogel pozabiti bolečega prizora, ko je njegova mati v žalni obleki in vodeč njega za roko potrkala pri stricu Carlosu, da bi ga prosila, naj pomaga Jožefmariju: »Potem ko je bil posvečen v duhovnika,« nam pripoveduje, »je

moja mati hotela, da bi ostal z nami v Zaragozi. To je šla prosit svojega brata, g. Carlosa, ki je imel v kuriji velik vpliv. Jaz sem spremljal svojo mater, ampak njen brat Carlos, tega se spominjam, kot da bi se pravkar zgodilo, jo je sprejel grdo in naju sunkovito vrgel iz hiše.«^[4]

Naslednji problem, ki ga je moral rešiti nedavno posvečeni, je bilo vprašanje njegovega civilnega študija. Pred meseci je začel s študijem na Pravni fakulteti. Sedaj, komaj leto dni kasneje, je bil položaj Escrivájevih na tem svetu in okoliščine tako spremenjene, da je bil primoran študij prava čim prej zaključiti. Mladi klerik je predvideval, da bo edini dosegljivi način za vzdrževanje družine, združljiv z njegovim duhovniškim položajem, to, da se začne ukvarjati s poučevanjem.

Dne 29. aprila, še v Perdigueri, je poslal prošnjo dekanu Pravne fakultete, rekoč, da je samostojno preštudiral predmeta politično pravo in civilno pravo ter da želi meseca junija opravljati izpit, s katerim bi znanje uradno potrdil.^[5] Dogodki so se v akademskem letu 1924/1925 za Jožefmarija tako naglo vrstili – očetova smrt, diakonat, selitev družine, duhovniško posvečenje, napotitev v Perdiguero in slednjič služba pri sv. Petru Nolascu –, da se je komajda mogel ukvarjati s študijem. Zakopal se je torej v knjige in se z navdušenjem ter stanovitnostjo poglobil v politično in civilno pravo. Kmalu je ugotovil, da je bil to prevelik zalogaj. Šel je samo na izpit iz civilnega prava in ga z lahkoto opravil.^[6]

Ob pregledu svojega univerzitetnega izkaza je opazil, da je po zaslugi truda preteklega leta, ko je v enem samem roku, septembra 1924, uspel

opraviti šest izpitov, dospel že do polovice študija.^[7] Poln optimizma si je zadal nov bojni načrt in poskušal poleti 1925 preštudirati še dva predmeta. Šlo je za kazensko pravo in administrativno pravo. Toda ko je nastopil mesec september, študenta ni bilo na izpit.^[8] Morebiti se nanj ni mogel pripraviti zaradi novih bogoslužnih in pastoralnih obveznosti pri sv. Petru Nolascu ali pa mu njegov čut za odgovornost ni dopuščal poskusiti sreče, če predmeta ni obvladal.

Kljub temu ga niti učenje niti njegova previdnost nista obvarovala pred neuspehom na izpitu iz »španske zgodovine«, predmeta, v katerem se je Jožefmarija štel za dobro pripravljenega zaradi svojega zanimanja in branja.^[9] Profesor zgodovine je bil med študenti znan kot občutljiv mož, ki ga je spremljala resnost njegovega videza in mojstrski način podajanja snovi. Ker je bil

vpisan kot »svoboden« študent, Jožefmarija ni bil obvezan hoditi na predavanja. Profesor pa je vseeno študentu zelo zameril njegovo odsotnost, ker je na tak način omalovaževal tako modro razlago snovi. Ko je prišlo izpitno obdobje, je dal Jožefmariju sporočiti, naj ne hodi na izpit, ker ga bo neizogibno vrgel, kot se je tudi zgodilo. Nejevoljen zaradi te očitne nepravilnosti, saj je svoje znanje predmeta dokazal, mu je študent, da bi se izognil nadaljnjim samovoljnostim, poslal sporočilo z utemeljenim pojasnilom in zaprosil, da preden ponovno pride na izpit, prejme zagotovilo, da ga je mogoče opraviti. Profesor je svoje krivično ravnanje priznal in mu sporočil, da bo zadostovala že njegova navzočnost na izpitu, kajti dobro poznavanje snovi je že pokazal.^[10]___

Študij prava je za Jožefmarija postajal naporna preizkušnja s številnimi ovirami; vse je kazalo, da

bo dokončanje fakultete od njega terjalo velike žrtve. K temu se je zavezal še za časa življenja svojega očeta, čigar spomin je imel v časteh, in to mu je dajalo moči za nadaljnji boj. Istočasno se je iz hvaležnosti in zvestobe čutil zavezanega Bogu, katerega klic je bil v slutnjah še naprej navzoč.

To deloma pojasnjuje njegovo notranjo gotovost in njegov prekipevajoči optimizem. V tem duhu se je podal v akademsko leto 1925/1926. Bil je trdno odločen, da v tej drugi etapi na Pravni fakulteti opravi predmete, ki so mu še manjkali do licenciata. Na voljo je imel seveda junijski in septembrski izpitni rok.

Neki Jožefmarijev kolega, ki je poznal cerkveno univerzo in ki je pozneje tako kot on študiral pravo, pokaže nekoliko presenečenja nad tem, da so v teh izobraževalnih ustanovah

vladale tako različne družbene vrednote. Jožefmarija, ki je v semenišču izstopal po »svojih kulturnih interesih«, sedaj ni imel težav s prilagajanjem. Nasprotno, prav ta nagnjenja so mu prišla neznansko prav na civilni univerzi, kjer se je »popolnoma ujel« s tamkajšnjim vzdušjem.^[11]

Morda je k njegovemu ugledu, kot nekaj novega med študenti, pripomogel njegov talar. Dejstvo je, da kleriška obleka, ki jo je nosil dostojno in naravno, nikoli ni predstavljala ovire med Jožefmarijem in njegovimi tovariši. Nekateri študentje, na primer Juan Antonio Iranzo, so v tem videli »odsev njegovega visokega spoštovanja do duhovništva in njegove apostolske skrbnosti«.^[12]

Že od prvega trenutka dalje se je na univerzi počutil kakor riba v vodi. José López Ortiz opisuje, kako je

kmalu po svojem duhovniškem posvečenju, junija 1924, šel v Zaragozo opravljat izpite in se spoprijateljil s tedanjim nadzornikom v Sv. Karlu, ki ga je uvedel v fakulteto: »Jožefmarija je bil zelo razgledan in je poznal okolje, ki je bilo meni nepoznano,« nam pripoveduje; »velikodušno, kot nekaj najbolj naravnega, mi je dajal dragocene napotke glede različnih zadev v zvezi s študijem.«^[13] V tistem času je eden nosil avguštinski habit, drugi pa talar in še ni bil posvečen v subdiakona. Avguštinec, ki se je znašel na njemu tujem področju, je bil presenečen nad Jožefmarijevo okretnostjo v univerzitetnem okolju. »Opazil sem,« pravi, »da so ga na fakulteti vsi poznali, in razen tega je bilo videti, da je zaradi svojega komunikativnega in veselega značaja zelo cenjen. Ker je bil edini bogoslovec, so ga nekateri prijatelji ljubeznivo klicali 'duhovniček', z vzdevkom, ki mu ga je nadel tisti

profesor kanonskega prava, Moneva Puyol, ki je Jožefmarija visoko cenil.«^[14]

Mladi klerik ni bil nikoli sam.

Privlačnost njegovega pogovora in njega samega je okrog njega zbirala študente, ki so se pridruževali temu krogu, »da bi ga slišali kramljati«, namreč »njegova osebnost jih je pritegnila«. Luis Palos, ki to pripoveduje, je o »duhovničku« ohranil nostalgичno podobo, ki je bila še v starosti polna svežine: »Zdi se mi, da ga še sedaj vidim na hodnikih stare univerze, na Trgu Magdalena, kako se sprehaja vselej s skupino ljudi; ali pa v že izginuli knjižnici Cerbuna. Neizpodbitno je za vse nas predstavljal izredno osebnostno privlačnost. Bil je zelo odprtega mišljenja, univerzalnega duha.«^[15] Ta širina obzorja in čutenja je v veliki meri izhajala iz njegovega duhovništva.

Duhovniški stan je bil pot, na kateri ga bo Gospod poklical, naj uresniči božji načrt ogromnih razsežnosti, in mu ob svojem času dal spoznati tisto *nekaj*, česar mu še ni razodel.

Jožefmarija je bil odbran izmed ljudi kot duhovnik, da bi bil deležen Kristusovega večnega duhovništva v blagor drugih ljudi, svojih bratov. Po zakramentu svetega reda je pri posvečenju prejel neizbrisen pečat, ki ga je zvezal s poslanstvom Cerkve ter iz njega naredil drugega Kristusa in upravitelja njegovih zakramentov.

Do tega ogromnega dostojanstva je gojil tako visoko spoštovanje, da je po pričevanju njegovih prijateljev to presevalo skozi njegovo obnašanje in zunanji videz kot izraz zavedanja njegove nove osebnosti. Mladi duhovnik je bil izredno rahločuten glede kakršnihkoli šal ali posmehovanja na račun kleriškega stanú, zlasti kadar je bil v družbi študentov. Eden od njih pripoveduje,

da je Jožefmarija »enostavno prenašal nezmernosti – nedostojne besede, krepke šale – kolegov, in je znal elegantno zaobiti situacije, ki bi bile za koga drugega kočljive«. ^[16]

Toda če se je pogovor začel odvijati na neprimeren način, je mladi klerik, kakor hitro je prišlo do najmanjšega dotika s pohujšljivimi temami ali do pomanjkanja spoštovanja do duhovnika, ostro presekal pogovor, ne da bi izgubil samozavest in dostojanstvo; pri čemer mu je včasih, hočeš nočeš, obraz zalila rdečica.

Spoštovanje, ki si ga zasluži duhovništvo, je on sam zgledno udejanjal in si v mejah mogočega prizadeval, da njegova dostojnost in resnost ne bi bili oškodovani ob stiku s študentskim okoljem. Potrebo po tem, da mora biti njegovo vedenje odeto v umerjenost, je tako globoko ponotranjil, da se ta osebna skrb znova in znova pojavlja med njegovimi zabeležkami. Naposled je

bila z avtobiografskim ozadjem izoblikovana v napotku, ki ga priporoča vsakemu krščanskemu verniku:

Duhovnika ne postavljaljaj v situacijo, ko lahko izgubi svojo resnost. To je krepost, ki jo mora imeti, ne da bi bil pri tem ošaben.

Kako je prosil zanjo tisti mladi duhovnik, naš prijatelj: »Gospod, daj mi ... osemdeset let resnosti!«

Tudi ti prosi zanjo, in to za vse duhovnike, in storil boš dobro delo.

[17]

Mladi kaplan je še okrepil svojo skrbnost, da ne bi zbujal povoda za morebitne govorice, in šel še dlje o tega, kar zahteva diskretna previdnost. Posebej je pazil na to, da ni hodil po ulici v družbi svoje matere ali sestre, da ne bi povzročal pohujšanja pri tistih, ki o sorodstvu med krilom in talarjem niso vedeli

ničesar. Do mladih študentk na Pravni fakulteti, ki so bile v tistih letih maloštevilne, je bil zadržano prijazen, vendar z izkazovanjem vpljdnosti ni pretiraval.^[18]

Duhovniški talar, naj ponovimo, ni nikdar predstavljal ovire za Jožefmarija, ki se je na ulici, na univerzi ali pa med službo v kaplaniji sv. Petra Nolasca znal vesti naravno, zavedajoč se vrednosti svoje sutane. Še več, kot nam pove neki študijski kolega: »Izkoriščal je priložnosti, da svoj duhovniški položaj poudari.«^[19] Mladi klerik je bil plemenito ponosen, da poseduje takšen zaklad in dostojanstvo. Ta naziv ga je spodbujal, da je iz vsega srca ljubil svoje brate v duhovništvu, da je z vsem bitjem in žitjem branil čast nositeljev oltarne službe in skušal to dostojanstvo obnoviti, kadar je bilo omadeževano.

Jožefmarija je bil priča nekaterim žalostnim dogodkom te vrste, kot je bilo v primeru nekega zaupnega prijatelja iz semenišča, ki je kmalu opustil duhovniško službo.

Spreobrnjenje tiste duše je zahtevalo dolgotrajno molitev in čuječnost.

»Okrog leta 1930,« poroča neki študent, »me je g. Jožefmarija prosil, naj molim zanj, in v zaupnem pogovoru mi je povedal nekaj o svoji molitvi in mrtvičenju za ta namen.«^[20] Več let pozneje pričuje nekdo drug, da se je duhovnik »velikokrat spomnil nanj, zanj molil in poskušal z njim ohraniti stik, vedno misleč, da ga je mogoče pridobiti nazaj.«^[21] »Ustno in pisno ga je opominjal, da bi ga spravil iz slabega stanja,« dodaja tretji; dokler ni tisti, takrat že spokorjeni grešnik na koncu svojega življenja uvidel, da je bil Jožefmarija »najzvestejši prijatelj in orodje, ki ga je Bog uporabil, da ga privede nazaj v Cerkev.«^[22]

Ob drugih priložnostih je šlo za starejše osebe, ki se jim je mladi duhovnik po dolgotrajnem mrtvičenju in molitvi približal z naklonjenostjo in ljubeznijo.^[23]___

* * *

V plemeniti želji, da doseže velik korak naprej v svojem civilnem študiju, in s prekomernim optimizmom je 25. aprila 1926 dekanu Pravne fakultete poslal dopis, v katerem spoštljivo izjavlja:

Da v naslednjem roku želi opravljati izpite iz naslednjih predmetov: politično pravo, kazensko pravo, administrativno pravo, mednarodno javno pravo, trgovsko pravo in sodni postopki itd. itd.^[24]___

Bil je odločen, da se spoprime s tem natrpanim svežnjem predmetov, četudi je vedel, da mu apostolska vnema, ki jo je nosil v sebi, poleg strogih obveznosti v kaplaniji sv.

Petra Nolasca, ne bo dopuščala mnogo prostega časa.

Ko je pred začetkom izpitov bolj poglobljeno ocenil nevarnost položaja, je stvar preračunal ter kazensko pravo in sodne postopke preložil na septembrski rok. Preostale izpite je opravil junija in prejel enkrat oceno odlično s pohvalo, dvakrat prav dobro in enkrat zadostno. Na izpite iz preostalih dveh nedokončanih predmetov ter še iz javnega gospodarstva in mednarodnega zasebnega prava je šel na koncu poletja. S tem mu je do konca študija ostal le še en predmet.^[25]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 302.

[2] Sixta Cermeño, AGP, RHF, T-02856, str. 2. Neka druga priča poroča, kako je bilo, ko so se po smrti g. Joséja preselili v Zaragozo: »Bili so v veliki gmotni stiski. Živelii so v majhnem stanovanju na Ulici Rufas. Težave so bile najrazličnejše: resnično pomanjkanje hrane, včasih tudi lakota, skrajna skromnost glede opremljenosti stanovanja, nadvse pozorno spremljanje tudi najmanjših stroškov in pazljivost na oblačila.« Dodaja pa še sestriino misel, ki niti ni pomenila pritoževanja: »Carmen je govorila, da ljudje, ki so bili v tistem času v stikih z družino, najbrž nikdar niso opazili, da so v takšnem pomanjkanju« (Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 58).

[3] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 265; in Javier Echevarría, *Sum.* 1930.

[4] Santiago Escrivá de Balaguer y Albás, *Sum.* 7322. Od tistega trenutka Carlos Albás ni bil več pripravljen

vzpostavljati stikov s svojo sestro in nečaki.

[5] Prošnja, shranjena v njegovi osebni mapi v arhivu Pravne fakultete Univerze v Zaragozi (overjena kopija je shranjena v arhivu Pravne fakultete Univerze *Complutense* v Madridu; prim. AGP, RHF, D-15047).

Na uradnem potrdilu za junijski rok z vpisno številko 14 je datum 30. april 1925. Navedeno je, da je študent rojen v Barbastru in star 22 let; slednje je napačno prepisano s prošnje (star je bil 23 let).

[6] Prim. *Expediente académico personal y Registro de Identidad Escolar*, arhiv Pravne fakultete univerz v Madridu in Zaragozi; prim. tudi *Dodatek XII*.

[7] Prim. *prav tam*.

[8] Prim. *prav tam*.

[9] Predmet španska zgodovina je spadal v skupino *pripravljalni študij* in je bil del predmetnika Fakultete za filozofijo in književnost.

Pripravljalnemu študiju je sledil *licenciat*, ki je obsegal predmete povsem pravnega značaja, katerih predavanja so potekala na Pravni fakulteti.

[10] O neprijetnem dogodku v zvezi z izpitom iz španske zgodovine: Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 43; v dejanju, s katerim je tisti profesor plemenito popravil svoj prejšnji pristop, je ustanovitelj videl udejanjenje pomembnega pravila ravnanja: Nikoli nas ne sme biti sram ali strah tega, da se popravimo, kadar smo storili napako (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 171).

[11] David Mainar, *Sum.* 6142.

[12] Juan Antonio Iranzo, AGP, RHF, T-02850, str. 1.

[13] José López Ortiz, AGP, RHF, T-03870, str. 1.

[14] *Prav tam*, str. 2.

[15] Luis Palos, AGP, RHF, T-07063, str. 1.

[16] Juan Antonio Iranzo, AGP, RHF, T-02850, str. 1. Domingo Fumanal, AGP, RHF, T-02852, str. 2.

[17] *Pot*, št. 72.

[18] »Ustanovitelj nam je povedal,« pravi msgr. Echevarría, »da je v času njegovega študija le malo žensk študiralo na univerzi. S tistimi, ki so študirale, je ustanovitelj Dela vzdrževal stike zmerne prijaznosti, brez čudaštev, povsem naravno. Normalno jih je pozdravljal, in če so ga kaj vprašale, je vljudno odgovoril, prizadeval pa si je – tako kot je počel vedno – omejiti svoje stike z ženskami na nujno potrebno raven. Takšno ravnanje ni ostalo neopaženo

med njegovimi kolegi, saj ga nikoli niso videli, da bi se na samem pogovarjal s kakšno žensko, niti na univerzitetnih hodnikih niti drugod« (Javier Echevarría, *Sum.* 1887).

[19] Domingo Fumanal, AGP, RHF, T-02852, str. 2.

[20] José Romeo, AGP, RHF, T-03809, str. 3.

[21] Juan Jiménez Vargas, AGP, RHF, T-04152/1, str. 20.

[22] Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7550.

[23] O njegovi duhovniški gorečnosti po ponovnem pridobivanju izgubljenih duš je znano tudi to, da je, ko je živel v Madridu, izvedel za mladega duhovnika iz druge škofije, ki je opustil svojo službo in delal v trgovini z zelišči. Našel je to trgovino, stopil do mladega uslužbenca in mu

po tiho rekel: ***Dober dan, brat.*** – Od kod pa me vi poznate, je odgovoril ta.

Jožefmarija mu je rekel, da želi govoriti z njim, in se je dogovoril za primeren kraj in uro srečanja. Potem ko je molil in delal pokoro za tega človeka, je prišel na dogovorjeni kraj in dosegel njegovo popolno poboljšanje. Ni se mogel vrniti v svojo škofijo, ker se škofu to ni zdelo primerno, saj je bil primer znan in je bilo to edino pohujšanje med tisoč duhovniki škofije, ki so bili poklicu zvesti. Po določenem času preizkušnje v madridski škofiji, mu je Jožefmarija kupil duhovniška oblačila in je bil napoten v neko podeželsko vasico. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 405; Javier Echevarría, *Sum.* 1976.

[24] Prim. Osebna univerzitetna mapa (že citirano) in *Dodatek XII.*

[25] Prim. *Dodatek XII.*

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/2-studij-prava/](https://opusdei.org/sl-si/article/2-studij-prava/) (1. Apr. 2025)